

RESMİ İSTATİSTİK PROGRAMI (RİP) – TOPLANTI TUTANAĞI

RİP Konu Başlığı: TOPLUMSAL YAPI ve CİNSİYET İSTATİSTİKLERİ

Toplantı Tarihi/ Saati: 27.09.2017 Saat:10:00

Toplantı No: 1

Toplantı Yeri: TÜİK, 1. Kat, Toplantı Salonu No:119

1. Toplantının Amacı

Bu toplantının amacı; Türkiye’de kadının toplum içindeki yerinin belirlenmesi, sosyo-ekonomik kalkınma içinde kadının katkısının güçlendirilmesi ve toplumsal değişim sürecinde ortaya çıkan sorunların tespit edilerek toplumsal yapının anlaşılabilmesi amacıyla ulusal ve uluslararası politikaların üretilmesi, geliştirilmesi ve değerlendirilmesi için gerekli olan güvenilir ve güncel istatistikleri üretmek üzere kurum, kuruluş ve üniversiteler arası işbirliğinin geliştirilmesi, mevcut çalışmaların değerlendirilmesi ve yapılacak çalışmaların planlanmasıdır.

2. Katılımcılar

Adı Soyadı	Kurumu / Görevi/ Ünvanı	E-posta
Şebnem BEŞE CANPOLAT	TÜİK / Demografi İstatistikleri Daire Başkan V.	sebnemcanpolat@tuik.gov.tr
Ashlıhan KABADAYI	TÜİK / Demografi İstatistikleri Daire Başkanlığı / Hayati ve Toplumsal Cinsiyet İstatistikleri Grubu/ Grup Sorumlusu	aslihankabadayi@tuik.gov.tr
Deniz UYANIK	TÜİK / Demografi İstatistikleri Daire Başkanlığı / Hayati ve Toplumsal Cinsiyet İstatistikleri Grubu / İstatistikçi	denizuyanik@tuil.gov.tr
Evrım SULTAN	TÜİK / Demografi İstatistikleri Daire Başkanlığı / Hayati ve Toplumsal Cinsiyet İstatistikleri Grubu / Uzman	evrimsultan@tuik.gov.tr
İbrahim CİCİOĞLU	TÜİK / Demografi İstatistikleri Daire Başkanlığı / Hayati ve Toplumsal Cinsiyet İstatistikleri Grubu / İstatistikçi	ibrahimcicioglu@tuik.gov.tr
Yusuf SÜMER	TÜİK / Demografi İstatistikleri Daire Başkanlığı / Hayati ve Toplumsal Cinsiyet İstatistikleri Grubu / Uzman Yrd.	yusufsumer@tuik.gov.tr
Hakan SEYİTOĞLU	TÜİK / Kayıt Sistemleri Daire Başkanlığı / RİG / Programcı	hakanseyitoglu@tuik.gov.tr
Ali BERKER	TODAİE / Öğretim Görevlisi	berkera@gmail.com
Hasan Gürcan ÖZGEN	ASPB / Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü / İstatistikçi	gurcan.ozgen@aile.gov.tr

Erdem BODUR	ASPB / Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü / Uzm.Yrd.	Erdem.bodur@aile.gov.tr
Sibel ARSLAN	ASPB / Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü / Uzm.Yrd.	sibel.demirbas@aile.gov.tr
Aynur SERBES	ASPB / Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü / SHU	aserbes@aile.gov.tr
Mine ÖZGÖKTAŞ	ASPB / Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü / Memur	mine.ozgoktas@aile.gov.tr
Pınar GÜCÜMENGİL	BM Nüfus Fonu / İstatistikçi	gucumengul@unfpa.org
Zeliha ÜNALDI	BM /Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Uzmanı	zeliha.unaldi@one.un.org
Hilal ALBAYRAK	Gençlik ve Spor Gn. Md. / Memur	hilal.albayrak@sgm.gov.tr
Gamze TOKMAN	Kalkınma Bakanlığı / Uzman	gmatalya@dpt.gov.tr
Pınar ÖZEL UCUZAL	Kalkınma Bakanlığı / Uzman	pozel@dpt.gov.tr
Cevdet Ekmel HATİPOĞLU	Tapu ve Kadastro Gn. Md. / Şb. Md.	cehatipoglu@tkgm.gov.tr
Esen DİNÇER	YÖK / Uzman	esen.dincer@yok.gov.tr
Sevim ŞAYLAN	YÖK / İstatistikçi	sevimsaylan@yok.gov.tr
Yasemin KİREÇCİ	MEB (SGB) / Şef	ykirecci@meb.gov.tr
Turgut ÖZKILIÇ	MEB (SGB) / Bilgisayar İşletmeni	tozkilic@meb.gov.tr
Serpilgöl IŞIK	Türkiye Bankalar Birliği / Risk Merkezi Direktörü	serpilgul.isik@tbb.org.tr
Kıvanç ÖZGİRGİN	Türkiye Bankalar Birliği / Risk Merkezi Uzmanı	kivanc.ozgirgin@tbb.org.tr
Harun AYBER	KKB Kredi Kayıt Bürosu A.Ş./Müdür Yrd.	harunayber@kkb.com.tr
İlknur YÜKSEL KAPTANOĞLU	HUNEE / Öğretim Üyesi	ilknuryuksel42@hotmail

3.Toplantı Gündemi

- ✓ **TÜİK Demografi İstatistikleri Daire Başkanı Sn. Şebnem CANPOLAT'ın açılış konuşması**
- ✓ **Hayati ve Toplumsal Cinsiyet İstatistikleri Grup Sorumlusu Sn. Aşlıhan KABADAYI'nın sunumu**
 - Resmi İstatistik Programı
 - Toplumsal Yapı ve Cinsiyet İstatistikleri
 - Birleşmiş Milletler Toplumsal Cinsiyet Göstergeleri Minimum 52- Gösterge
 - Cinsiyet Eşitliği Endeksi (Avrupa Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Enstitüsü (EIGE))
 - Sürdürülebilir Kalkınma Göstergeleri
 - 2016 Aile Yapısı Araştırması
- ✓ **Görüş ve öneriler**

4. Görüşülen Konular/ Sorunlar

- TÜİK tarafından elde edilen ve yayımlanan “Toplumsal Cinsiyet İstatistikleri” veri seti hakkında bilgilendirme yapılmıştır.
- Birleşmiş Milletler (BM) Toplumsal Cinsiyet Göstergeleri Minimum 52 Veri Seti kapsamında; verisi TÜİK dışında Kurum/Kuruluşlar tarafından karşılanan değişkenler, verisinde kapsam, sınıflama veya kırımlı bakımından sorun yaşanan değişkenler ve verisi karşılanamayan değişkenler konusu ele alınmıştır.
- Avrupa Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Enstitüsü (EIGE) ve Cinsiyet Eşitliği Endeksi hakkında bilgilendirme yapılmış ve Cinsiyet Eşitliği Endeksi kapsamında; verisi TÜİK dışında Kurum/Kuruluşlar tarafından karşılanan ve karşılanamayan değişkenler konusu ele alınmıştır.

- BM Sürdürülebilir Kalkınma Göstergeleri kapsamında 5.Hedef başlığı altında toplumsal cinsiyet konusunda yer alan ve verisi TÜİK dışında Kurum/Kuruluşlar tarafından karşılanan ve karşılanamayan değişkenler konusu ele alınmıştır.
- TÜİK tarafından yürütülen Aile Yapısı Araştırması ve sonuçları hakkında bilgilendirme yapılmıştır.

5. Alman Kararlar/ Öneriler

1. BM Toplumsal Cinsiyet Göstergeleri Minimum 52 Veri Seti'nde yer alan ve verisi Türkiye Bankalar Birliği tarafından karşılanan "Cinsiyete göre kredi alan nüfus oranı" değişkeni kapsamında; kredi alan kişi sayısı cinsiyete göre incelendiğinde, veride cinsiyeti bilinmeyen kişi sayısının oldukça fazla olduğu görülmektedir. Türkiye Bankalar Birliği yetkilileri tarafından;
 - Risk Merkezi üyesi, kredi ve finansal kuruluşlarca elektronik ortamda bildirim yapılan kredi başvurusunda bulunan kişilere ait cinsiyet bilgisinin zorunlu bir alan olmadığı, bu nedenle veride cinsiyeti bilinmeyen kişilerin bulunduğu belirtilmiştir. Aynı kişi için birden fazla Risk Merkezi üyesinden bilgi gelebileceği ve her birinden farklı cinsiyet bilgisi bildirilmesi durumunda, her cinsiyet bilgisinde bunun bir kez sayıldığı belirtilmiştir. Ayrıca, Risk Merkezinin, üyelerinin bildirdiği bilgiyi düzeltme, değiştirme ve silme yetkisinin olmadığı belirtilmiştir. Kredi başvurusunda bulunan kişilere ait bilgilerde cinsiyet gibi özlük bilgilerinin eksiksiz bildirimine ilişkin çalışmaların yürütüldüğü bildirilmiştir.
2. BM Toplumsal Cinsiyet Göstergeleri Minimum 52 Veri Seti'nde yer alan ve verisi Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü tarafından karşılanan "Cinsiyete göre arazi sahibi olan yetişkin nüfus oranı" değişkeni kapsamında; Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü yetkilisi tarafından;
 - Tapu ve Kadastro Bilgi Sistemi (TAKBİS) kapsamında 01.05.2012 tarihi itibarıyla taşınmaz, mülkiyet bilgileri ile ayni ve şahsi hakların tamamı elektronik ortama taşınarak mülkiyet bilgilerine ait T.C. Kimlik Numarası tamamlama çalışmaları % 98 oranında tamamlanmış ve Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi (MERNİS) ile kontrol işlemi tamamlandığı belirtilmiştir. %2 oranında tamamlanamayan T.C. Kimlik

Numarası, tapuda kayıtlı olan malik bilgilerinden T.C. nüfus bilgilerine ulaşma imkanının bulunmamasından kaynaklanmaktadır.

- TAKBİS kapsamında çeşitli belgelere dayalı bilgi eksikliği nedeniyle %2 oranında tespit edilemeyen malike ait doğum tarihi ve cinsiyet bilgisi bulunmaktadır. Sistemde, doğum tarihi 1800, 1900 olarak kayıtlı ve cinsiyet bilgisi boş bırakılmış veriler mevcut olup, istatistiksel veri analizinde bütün içinde kapsam dışı bırakılabileceği ifade edilmiştir.
- Tapu kayıtlarında mülkiyet sahibi kişiye ait bilgilerdeki düzeltmelerin ilgisinin idareye talebi ile yapılabilmektedir.
- Eksik bilgiler eski mülkiyet kayıtlarından kaynaklanmaktadır. Tapu müdürlüklerinde yapılan işlemlerde nüfus bilgilerinin tamamı MERNİS üzerinden web servisleri ile kontrolü sağlanarak zorunlu alan olarak TAKBİS işlem bilgi alanlarına girilmektedir.
- TÜİK ile TKGM arasında mevcut web servislerinde yaş (18 yaş kısıtlı olmaksızın) ve cinsiyet bilgisi paylaşımına açık bulunmaktadır.
- Ayrıca, tüm mülkiyet bilgisi ile web servisleri üzerinden ipotek tesis edilerek satın alınan konut ve işyeri edinimlerinin cinsiyete göre istatistiksel analizinin de yapılabileceği belirtilmiştir.
- TKGM tarafından TÜİK'e iletilen verilerin aktif kayıtlar olduğu açıklanmıştır. Aktif kayıt: TAKBİS' de yaşayan kayıt, Pasif kayıt ise TAKBİS'de herhangi bir hukuksal nedenle geçerliliğini kaybetmiş bilgilerdir.
- Çalışma süreci içinde üretilen veya üretilmesi düşünülen kurumlara ait bilgilerin analizi ve sonuçlarının kurum yetkilileri ile birlikte değerlendirilmesinin faydalı olacağını düşünüldüğü ifade edilmiştir.

3. BM Toplumsal Cinsiyet Göstergeleri Minimum 52 Veri Seti'nde yer alan ve verisi karşılanamayan "3 yaşın altında resmi bakım hizmeti alan çocukların oranı" değişkeni kapsamında; Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (ASPB) yetkilileri tarafından;

- Konunun ASPB Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü'ne iletileceği ve geri bildirimde bulunulacağı belirtilmiştir.
- Değişken adında yer alan "resmi bakım" ifadesinin açık olmadığı, bu ifadeye ek olarak ilgili bakım hizmetinin gündüz bakımı olduğunu açıklayan ek bir açıklamanın

değişken adında yer almasının daha doğru olacağı ifade edilmiş ve TÜİK tarafından gösterge tanımının netleştirilmesine karar verilmiştir.

4. BM Toplumsal Cinsiyet Göstergeleri Minimum 52 Veri Seti'nde yer alan ve verisi karşılanamayan “Cinsiyete göre ilköğretimde düzeltilmiş net kayıtlılık oranı”, “Cinsiyete göre ilköğretimin ilk sınıfına net girişlerin (kayıtlılık) oranı”, “Cinsiyete göre ilköğretimi tamamlama oranı”, “Cinsiyete göre ortaöğretimin alt seviyesinden mezuniyet”, “Cinsiyete göre ortaöğretime geçiş hızı” değişkenleri kapsamında; Milli Eğitim Bakanlığı yetkilileri tarafından;

➤ İlgili değişkenlere ait veri konusunda bir problem olmadığı ve verinin TÜİK ile paylaşılabilmesi belirtilmiştir. Veriye ait tanım, kapsam ve sınıflama ile ilgili sorunlar konusunda TÜİK Sosyal Sektör İstatistikleri Daire Başkanlığı - Eğitim, Adalet ve Kültür İstatistikleri Grubu ile iletişime geçileceği ifade edilmiştir.

5. EIGE tarafından AB ve AB Üye Ülkeleri için hesaplanan ve Türkiye için de hesaplanması planlanan Cinsiyet Eşitliği Endeksi kapsamında yer alan ve verisi karşılanamayan “Cinsiyete göre en popüler ulusal olimpik sporların yönetim kurulu üye dağılımı” değişkeni kapsamında; Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü yetkilisi tarafından değişken adının açık olmadığı, bu değişkene ait açık ve net bir metaverinin elde edilmesi gerekliliği belirtilmiştir.

6. BM Sürdürülebilir Kalkınma Göstergeleri kapsamında yer alan ve verisi karşılanamayan “Cinsiyet eşitliği ve kadınların güçlendirilmesi için kamu ödenekleri yapan ve izleme sistemleri olan ülkelerin oranı” değişkeni kapsamında; Kalkınma Bakanlığı yetkilileri tarafından;

➤ Toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme konusunun ayrıntılı bir şekilde çalışılması gerektiği ancak kapsamlı bir çalışmaya henüz başlanmadığı ve verinin üretilebilir hale gelmesi için Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından AB'ye önerilen “Gender Budgeting” projesinin kabulünün beklendiği belirtilmiştir.

7. Toplantıda, BM Sürdürülebilir Kalkınma Göstergeleri kapsamında, sadece 5. Hedef altında yer alan toplumsal cinsiyet göstergeleri konusu ele alınmıştır. Bu konuda yapılacak bir

sonraki RİP toplantısında, Sürdürülebilir Kalkınma Göstergeleri kapsamındaki Kurumumuz diğer Daire Başkanlıkları sorumluluğunda yer alan toplumsal cinsiyet göstergelerinin de ele alınması önerilmiştir.

8. RİP toplantılarına toplumsal cinsiyet konusu ile ilgili “Cinsiyet Eşitliği İzleme Derneği (CEİD)”, spor konusundaki istatistikler için “Kadınlar için Spor ve Fiziksel Aktivite Derneği (KASFAD)” gibi STK (Sivil Toplum Kuruluşları) ve dernek temsilcilerinin de davet edilmesi önerilmiştir.
9. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından RİP toplantı davetlerinin daha önce toplantıya katılanlara e-posta gönderilerek yapılması yerine ilgili kurum, kuruluş ve üniversitelere resmi yazı gönderilerek yapılması önerilmiştir.